

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ
Кафедра языкознания и страноведения Востока

БОГУТА Маргарита Ивановна

МОДАЛЬНЫЕ ЧАСТИЦЫ
В КИТАЙСКОМ ЯЗЫКЕ: ОСОБЕННОСТИ КОМБИНАТОРИКИ,
ПЕРЕВОДА И МЕТОДЫ ПРЕПОДАВАНИЯ

Магистерская диссертация

специальность 1-23 80 10 «Востоковедение»

Научный руководитель:
Руденко Наталья Ивановна
кандидат филологических наук,
доцент

Допущена к защите

«__» _____ 2021 г.

Зав. кафедрой языкознания и страноведения Востока

_____ В.Р. Боровой

кандидат исторических наук, доцент

Минск, 2021

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

МОДАЛЬНОСТЬ, МОДАЛЬНОЕ СЛОВО, ЧАСТИЦА, МОДАЛЬНАЯ ЧАСТИЦА, КОМБИНАТОРНАЯ СЕМАНТИКА, КОМБИНАТОРИКА, ЗНАК АЛФАВИТА СИНТАКСИСА.

Объектом исследования выступают девять модальных частиц 啊 [a], 呀 [ya], 哇 [wa], 哪 [na], 呢 [ne], 吧 [ba], 呵 [a], 嘛 [ma] и 吗 [ma] из списка слов стандартизированного квалификационного экзамена по китайскому языку HSK 6, в который входят 5000 наиболее употребительных единиц.

Предметом исследования является специфика комбинаторики и функционирования указанных модальных частиц.

Цель данной работы заключается в выявлении ролей и специфики комбинаторики модальных частиц 啊 [a], 呀 [ya], 哇 [wa], 哪 [na], 呢 [ne], 吧 [ba], 呵 [a], 嘛 [ma] и 吗 [ma] в китайских предложениях.

Методы исследования: сравнительно-сопоставительный метод, описательный метод, метод дистрибутивного анализа, метод компонентного анализа, контекстуальный метод.

Языковым материалом исследования служат данные китайского электронного словаря Хань Дянь (汉典 [Hàn diǎn]), а также предложения из корпуса текстов китайского языка Пекинского Университета языка и культуры (BCC 语料库 [Yǔliàokù]).

В данной магистерской работе рассмотрена проблема модальности и модальных частиц в китайском языкознании, представлены различные классификации частиц в китайском языке, предпринята попытка выделить и описать их роли в предложениях, выявить и представить специфику комбинаторики модальных частиц на основании проведённого анализа примеров из корпуса текстов китайского языка и классификации модальных частиц по выполняемым ролям в предложении.

Новизна результатов обусловлена новым подходом, применяемым при анализе модальных частиц и описании их ролей в предложении.

Практическое применение: выводы работы могут быть использованы для совершенствования методологии преподавания китайского языка как иностранного, достижения адекватности перевода, верного и уместного употребления и восприятия предложений с модальными частицами не носителями китайского языка, а также для дальнейшего научного исследования проблематики модальных частиц в китайском языке.

Структура магистерской диссертации: работа состоит из следующих разделов: «Общая характеристика работы», «Введение», основная часть (две главы), «Заключение», «Список использованной литературы». Объём

диссертации составляет 93 страницы, список использованной литературы содержит 43 наименования.

Автор подтверждает достоверность материалов и результатов магистерской работы, а также самостоятельность её выполнения.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

МАДАЛЬНАСЦЬ, МАДАЛЬНАЕ СЛОВА, ЧАСЦІЦА, МАДАЛЬНАЯ ЧАСЦІЦА, КАМБІНАТАРНАЯ СЕМАНТЫКА, КАМБІНАТОРЫКА, ЗНАК АЛФАВІТУ СІНТАКСІСУ.

Аб'ектам даследавання выступаюць дзевяць мадальных часціц 啊 [a], 呀 [ya], 哇 [wa], 哪 [na], 呢 [ne], 吧 [ba], 呵 [a], 嘛 [ma] і 吗 [ma] са спісу слоў стандартызаванага кваліфікацыйнага экзамену па кітайскай мове HSK 6, у які ўваходзяць 5000 найбольш ужывальных адзінак.

Прадметам даследавання з'яўляецца спецыфіка камбінаторыкі і функцыянавання названых мадальных часціц.

Мэта дадзенай работы заключаецца ў выяўленні роляў і спецыфікі камбінаторыкі мадальных часціц 啊 [a], 呀 [ya], 哇 [wa], 哪 [na], 呢 [ne], 吧 [ba], 呵 [a], 嘛 [ma] і 吗 [ma] у кітайскіх прапановах.

Метады даследавання: параўнальна-супастаўляльны метады, апісальны метады, метады дыстрыбутыўнага аналізу, метады кампанентнага аналізу, кантэкстуальны метады.

Моўным матэрыялам даследавання служаць даныя кітайскага электроннага слоўніка Хань Дзянь (汉典 [Hàn diǎn]), а таксама сказы з корпуса тэкстаў кітайскай мовы Пекінскага ўніверсітэта мовы і культуры (BCC, 语料库 [Yǔliàokù]).

У дадзенай магістарскай дысертацыі разгледжана праблема мадальнасці і мадальных часціц у кітайскім мовазнаўстве, прадстаўлены розныя класіфікацыі часціц у кітайскай мове, робіцца спроба вылучыць і апісаць іх ролі ў сказах, выявіць і прадставіць спецыфіку камбінаторыкі мадальных часціц на падставе праведзенага аналізу прыкладаў з корпуса тэкстаў кітайскай мовы і класіфікацыі мадальных часціц па выкананым ролях у сказе.

Навізна вынікаў абумоўлена новым падыходам, які ўжываецца пры аналізе мадальных часціц і апісанні іх роляў у сказе.

Практычная значнасць: вынікі работы могуць быць выкарыстаны для ўдасканалення метадалогіі выкладання кітайскай мовы як замежнай, дасягнення адэкватнасці перакладу, дакладнага і дарэчнага ўжывання і ўспрымання сказаў з мадальнымі часціцамі не носьбітамі кітайскага мовы, а таксама для далейшага навуковага даследавання праблематыкі мадальных часціц у кітайскай мове.

Структура магістарскай дысертацыі: работа складаецца з наступных раздзелаў: «Агульная характарыстыка работы», «Уводзіны», асноўная частка (дзве главы), «Заклучэнне», «Спіс выкарыстанай літаратуры». Аб'ём работы складае 93 старонкі, спіс выкарыстаных крыніц змяшчае 43 наймення.

Аўтар пацвярджае пэўнасць матэрыялаў і вынікаў магістарскай дысертацыі, а таксама самастойнасць яе выканання.

THESIS GENERAL DESCRIPTION

MODALITY, MODAL WORD, PARTICLE, MODAL PARTICLE, COMBINATORIAL SEMANTICS, COMBINATORICS, SIGN OF ALPHABET SYNTAX.

The object of the research is nine modal particles 啊 [a], 呀 [ya], 哇 [wa], 哪 [na], 呢 [ne], 吧 [ba], 呵 [a], 嘛 [ma] and 吗 [ma] from the list of words of the standardized qualification exam in Chinese HSK 6, which includes the 5000 most common words.

The subject of the research is the specificity of the combinatorics and functioning of these modal particles.

The purpose of this work is to identify the roles and specifics of the combinatorics of modal particles 啊 [a], 呀 [ya], 哇 [wa], 哪 [na], 呢 [ne], 吧 [ba], 呵 [a], 嘛 [ma] and 吗 [ma] in Chinese sentences.

Research methods: comparative method, descriptive method, distributional analysis method, componential analysis method, contextual method.

The language material of the research is the data of the Chinese electronic dictionary Han Dian (汉 典 [Hàn diǎn]), as well as sentences from the Chinese language Corpus of Beijing Language and Culture University (BCC 语料库 [Yǔliàokù]).

This thesis considers the problem of modality and modal particles in Chinese linguistics, presents various classifications of particles in Chinese, is made an attempt to distinguish and describe their roles in sentences, to identify and present the specifics of combinatorics of modal particles based on analysing of examples from the Chinese language Corpus of texts and modal particles classification according to the roles performed in sentences.

The novelty of the results is due to the new approach used in the analysis of modal particles and the description of their roles in sentences.

Practical application: the conclusions of the work can be used to improve the methodology of teaching Chinese as a foreign language, to achieve adequate translation, for the correct and appropriate use and perception of sentences with modal particles by not native speakers of the Chinese language, as well as for further scientific research on the problems of modal particles in Chinese.

The structure of the master's thesis: the thesis consists of the following sections: "General characteristics of the thesis", "Introduction", the main part (two chapters), "Conclusion", "List of used literature". The volume of the thesis is 93 pages, the list of used sources contains 43 items.

The author confirms the authenticity of the materials and the results of the thesis, as well as the independence of its performance.